

«ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΙ ΑΓΙΤΛΛΟΙ»

**ΙΕΡΑ ΚΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΗΦΙΣΙΑΣ
ΑΓΙΑΡΟΥΣΙΟΥ ΚΑΙ ΩΡΩΠΟΥ**

**Εβδομαδιαία έκδοση Του
Ιερού Ναού Αγίων Αποστόλων
Πέτρου & Παύλου**

**Πεύκης
Νικολάου Πλαστήρα και
Πατριάρχου Γρηγορίου Ε΄
Τηλ. 2108027738**

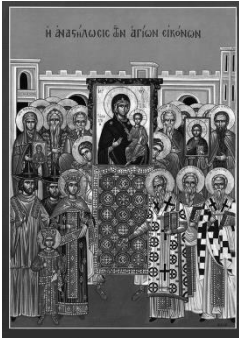
**E-mail : agioi.apostoloi@gmail.com
www.agioiapistoloi.gr**

ΚΥΡΙΑΚΗ 25 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ 2018 ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΙΑΣ

*Ανάμνησις Της αναστήλωσεως Των ιερών εικόνων.
Ταρασίου Κων/πόλεως, Ρηΐνου ιερομάρτυρος επισκόπου Σκοπέλου,
Αλεξάνδρου μάρτυρος Του εν Θράκη*

Έτος 11^ο Τεύχος 473

Ομιλία Περί Πίστεως (Άγιος Γρηγόριος Παλαμάς)

Πιστεύομε στο Θεό, και πιστεύομε τον Θεό· άλλο το ένα και άλλο το άλλο. Πραγματικά πιστεύω τον Θεό σημαίνει ότι θεωρώ βέβαιες κι' αληθινές τις επαγγελίες που μας έδωσε· πιστεύω δε στον Θεό σημαίνει ότι φρονώ περί αυτού ορθώς. Πρέπει δε να τα έχομε και τα δύο, να είμαστε αληθινοί και στα δύο και να συμπεριφερόμαστε έτσι, ώστε και να πιστευόμαστε από εκείνους που βλέπουν σωστά και πιστοί να είμαστε ενώ-

πιον του Θεού προς τον οποίο απευθύνεται η πίστις, και ως πιστοί ακριβώς να δικαιούμαστε από αυτόν «διότι», λέγει, «επίστευσε ο Αβραάμ και τούτο υπολογίσθηκε για την δικαίωσή του».

Πώς λοιπόν πιστεύσας εδικαιώθηκε ο Αβραάμ; Έλαβε από τον Θεό υπόσχεση για το σπέρμα του, που ήταν ο Ισαάκ, ότι θα ευλογηθούν όλες οι φυλές του Ισραήλ. Έπειτα διατάσσεται από τον Θεό να θυσιάσει, παιδί ακόμη, τον Ισαάκ που ήταν ο μόνος διά του οποίου επρόκειτο να εκπληρωθεί η υπόσχεσις. Και χωρίς ν' αντείπει τίποτε ο πατέρας, έσπευσε να γίνει αυτόχειρ του παιδιού του, ενώ εθεωρούσε αυτήν την δι' αυτού υπόσχεση βέβαιη και έγκυρη.

Βλέπετε ποια είναι η πίστις που δικαιώνει; Αλλά επαγγέλθηκε και σε μας ο Χριστός κληρονομιά ζωής αϊδιας και τρυφής και δόξης και βασιλείας, ενώ έπειτα παρήγγειλε να πτωχεύομε, να νηστεύομε, να ζούμε με ευτέλεια και θλίψη, να είμαστε έτοιμοι για θάνατο,

να σταυρώνομε τους εαυτούς μας μαζί με τα πάθη και τις επιθυμίες. Εάν λοιπόν σπεύδομε προς αυτά και πιστεύομε εκείνη την επαγγελία του Χριστού, πραγματικά επιστεύσαμε τον Θεό κατά το παράδειγμα του Αβραάμ, και τούτο θα υπολογισθεί για την δικαίωσή μας. Και παρατηρήσατε την ακολουθία των προτάσεων. Το ότι δηλαδή εδέχθηκε να προσφέρει για σφαγή τον Ισαάκ δεν έγινε μόνο ισχυρά μαρτυρία και απόδειξις της πίστεως του Αβραάμ, αλλά υπήρξε και αίτιο του ότι ο Χριστός εγεννήθηκε από το σπέρμα του, διά του οποίου ευλογήθηκαν όλες οι φυλές της γης κι εκπληρώθηκε η επαγγελία. Διότι κατά κάποιον τρόπο ο Θεός έγινε οφειλέτης σ' αυτόν που έδωσε για τον Θεό τον μονογενή και γνήσιο υιό του· οφειλέτης ν' αντιδώσει γι' αυτόν και την προς αυτόν επαγγελία τον δικό του μονογενή και γνήσιο υιό. Έτσι και σε μας· η χάρη των εντολών του Θεού σωφροσύνη και δικαιοσύνη και ταπεινώσις, η υπομονή των κάθε είδους κακώσεων και μετάδοσις των αγαθών, καθώς και η κακοπάθεια του σώματος με νηστείες και αγρυπνίες και γενικώς το να σταυρώνομε τους εαυτούς μας μαζί με τα παθήματα και τις επιθυμίες, όχι μόνο είναι απόδειξις ότι πιστεύομε αληθινά στις επαγγελίες του Χριστού, αλλά και καθιστά κατά κάποιον τρόπο τον Θεόν οφειλέτη να αντιπροσφέρει σε μας την αΐδια και άφθαρτη ζωή και τρυφή, την δόξα και βασιλεία.

Γι' αυτό και ο ίδιος, απευθυνόμενος προς τους μαθητάς του, έλεγε· μακάριοι είναι οι πτωχοί διότι δική σας είναι η βασιλεία των ουρανών· μακάριοι οι πενθούντες, μακάριοι οι ελεήμονες, μακάριοι οι διωκόμενοι για την δικαιοσύνη· και, αλλοίμονο στους πλουσίους, αλλοίμονο στους γελώντας, αλλοίμονο στους χορτασμένους, αλλοίμονό σας όταν όλοι οι άνθρωποι σας κολακεύουν. Αυτός λοιπόν που αποβλέπει όχι προς τα μακαριζόμενα από τον Κύριο, αλλά προς τα ταλανιζόμενα, ειπέ μου, πώς θα πιστευθεί ότι εμπιστεύεται τον Θεό; «Δείξε μου», λέγει, «την πίστη σου από τα έργα σου», και «όποιος είναι σοφός, ας δείξη τα έργα του από την καλή συμπεριφορά».

Ότι λοιπόν πιστεύομε αληθινά τον Θεό, δηλαδή αναγνωρίζομε αληθινές και βέβαιες τις επαγγελίες ή απειλές του προς εμάς, και περιμένομε να εκδηλωθούν γρήγορα, δεικνύεται διά των αγαθών μας έργων και της τηρήσεως των θείων εντολών. Ότι δε ορθώς πιστεύομε στον Θεό, δηλαδή καλώς και ασφαλώς και ευσεβώς φρονούμε γι' αυτόν, από που προέρχεται η απόδειξις; από την συμφωνία προς τους θεοφόρους πατέρες μας. Ότι δε το να εμπιστευόμαστε αδιαφεύστως τον Θεό προκαλεί την αντίθεση όχι μόνο από τα πάθη της σαρκός και από τις παγίδες του πονηρού, αλλά και από τους εμπαθείς ανθρώπους, που θέλγουν και παρασύρουν κάτω προς τις εμπαθείς ηδονές, έτσι και το να πιστεύομε ορθώς στον μόνο αληθινό Θεό προκαλεί την αντίθεση όχι μόνο από την άγνοια και από τις υποβολές του Αντικειμένου, αλλά και από τους δυσσεβείς ανθρώπους που τον αρπάζουν και τον ρίπτουν μαζί τους κάτω προς την δική τους απώλεια. Είναι όμως στη διάθεσή μας, για κάθε μια από τις περιπτώσεις, μεγάλη βοήθεια, όχι μόνο από τον ίδιο τον Θεό και την από αυτόν δοσμένη σ' εμάς γνωστική δύναμη, αλλά και από τους αγαθούς αγγέλους και από τους θεοσεβείς ανθρώπους που ζουν κατά το θέλημα του Θεού.

Γι' αυτό η πνευματική και κοινή μητέρα και τροφός μας, η Εκκλησία του Χριστού, σήμερα αφ' ενός μεν αντικηρύσσει ολοφανέστερα και δημοσιότερα αυτούς που έλαμψαν κατά την ευσέβεια και αρετή και τις πανίερες συνόδους των και τα θεία δόγματα που διατυπώθηκαν σ' αυτές, αφ' ετέρου δε αποκηρύσσει επισημότερα τους οπαδούς της δυσσεβίας και τα πονηρά διδάγματα και φρονήματά τους· έτσι ώστε εμείς αυτούς μεν αποστρεφόμενοι, τους δε ορθοδόξους ακολουθώντας, να πιστεύομε σ' ένα Θεό, Πατέρα, Υιό και άγιο Πνεύμα, από τον οποίο και δια του οποίου και στον οποίο έγιναν τα πάντα, ο οποίος υπάρχει πριν από όλα και επάνω σε όλα και μέσα σε όλα και υπεράνω του παντός, μονάς σε τριάδα και

τριάς σε μονάδα, ασυγχύτως ενουμένη και αμερίστως διαιρούμενη· μονάς η ίδια και τριάς παντοδύναμη.

Είναι Πατήρ άχρονος και άναρχος και αΐδιος, μόνος αιτία και ρίζα της θεότητας που ενυπάρχει στον Υιό και στο άγιο Πνεύμα· όχι μόνος δημιουργός, αλλά μόνος Πατήρ ενός Υιού και μόνος προβολεύς ενός αγίου Πνεύματος· πάντοτε ων και πάντοτε ων Πατήρ και πάντοτε ων μόνος Πατήρ και μόνος προβολεύς. Του οποίου ένας είναι Υιός, συναΐδιος με αυτόν και χρονικώς συνάναρχος· όχι άναρχος δε, διότι έχει γεννήτορα και ρίζα, πηγή και αρχή τον Πατέρα, από τον οποίο μόνον προήλθε πριν από όλους τους αιώνες ασωμάτως, απαθώς, αρρεύστως, γεννητώς, αλλά δεν διαιρέθηκε· που είναι Θεός από Θεό, όχι άλλος κατά το ότι είναι Θεός και άλλος κατά το ότι είναι Υιός· πάντοτε ων και πάντοτε ων Υιός και πάντοτε ων ασυγχύτως προς τον Θεό· λόγος ζωντανός, φως αληθινό, ενυπόστατος σοφία, αιτία και αρχή όλων των δημιουργημάτων, αφού όλα αυτά έγιναν δι' αυτού· αυτός εκένωσε τον εαυτό του χάριν της συντελείας των αιώνων, όπως προείπαν οι προφήτες, παίρνοντας για μας την δική μας μορφή, και, αφού εκυοφορήθηκε από την αειπάρθενη Μαρία μ' ευδοκία του Πατρός και συνεργία του αγίου Πνεύματος, εγεννήθηκε κι' ενανθρώπησε αληθινά, έγινε όμοιος μ' εμάς καθ' όλα, πλην της αμαρτίας, ενώ έμεινε ό,τι ήταν, Θεός αληθινός σε μια υπόσταση και μετά την ενανθρώπιση, ενεργών όλα τα θεία ως Θεός και όλα τα ανθρώπινα πάθη· απαθής και αθάνατος ων και διαμένων ως Θεός, εκουσίως δε παθών για μας κατά την σάρκα ως άνθρωπος, σταυρωθείς και αποθανών, ταφείς και αναστάς κατά την τρίτη ημέρα και καταργήσας δια του θανάτου και της αναστάσεώς του αυτόν που έχει την κυριαρχία του θανάτου· και μετά την ανάσταση επιφανείς, αναληφθείς στον ουρανό και καθίσας από τα δεξιά του Πατρός αφού έκαμε ομότιμο και ομόθρονο ως ομότιμο το φύραμά μας, με το οποίο πρόκειται να έλθει πάλι ενδόξως να κρίνει ζώντας και νεκρούς, που θα επανέλθουν προς την ζωή εξ αιτίας της παρουσίας του, και ν' αποδώσει στον καθένα κατά τα έργα του. Αναγνωρίζοντας κι εμείς αισθητό και περιγραπτό τούτο το από εμάς πρόσλημμα του και φύραμα, εικονίζομε και προσκυνούμε ευσεβώς και αυτήν που τον εγέννησε παρθενικώς και τους ευαρεστήσαντας αυτόν τελείως. Τούτου τα σύμβολα των παθών, και μάλιστα τον σταυρό, τιμούμε και προσκυνούμε ως θεία τρόπαια κατά του κοινού πολεμίου. Την ανάμνηση τούτου τελώντας κατά την εντολή του καθημερινώς, ιερουργούμε τα θειότατα μυστήρια και μετέχομε σ' αυτά. Κατά την παραγγελία τούτου πριν από όλα βαπτίζομαστε και βαπτίζομε σ' ένα όνομα σεπτό και προσκυνητό του Πατρός και του Υιού και του αγίου Πνεύματος.

Διότι από τον αΐδιο και άναρχο Πατέρα εκπορεύεται το άγιο Πνεύμα, που είναι συνάναρχο με τον Πατέρα και τον Υιό ως άχρονο, όχι δε άναρχο, αφού και αυτό ρίζα και αρχή και αιτία έχει τον Πατέρα, από τον οποίο προήλθε πριν από όλους τους αιώνες αρρεύστως, απαθώς, εκπορευτώς, και είναι επίσης αδιαίρετο του Πατρός και του Υιού, ως προερχόμενο από τον Πατέρα και αναπαυόμενο στον Υιό· που έχει ασύγχυτη την ένωση και αμερίστη τη διαίρεση· που είναι και αυτό Θεός από Θεό, όχι άλλος μεν ως Θεός, άλλος δε Παράκλητος ως Πνεύμα άγιο αυθυπόστατο· που έχει την ύπαρξη από τον Πατέρα και αποστέλλεται δια του Υιού, για την έναρξη αιωνίας ζωής, γι' αρραβώνα των μελλοντικών και πάντοτε διατηρουμένων αγαθών που είναι κι' αυτό αίτιο όλων των δημιουργημάτων, διότι σ' αυτό έγιναν όλα, το ίδιο και απαράλλακτο με τον Πατέρα και τον Υιό, χωρίς την αγεννησία και τη γέννηση. Εστάλθηκε δε από τον Υιό προς τους μαθητάς του, δηλαδή εφανερώθηκε· διότι πως αλλιώς θα εστελλόταν το παντού παρόν και μη χωριζόμενο από τον πέμποντα; Γι' αυτό όχι μόνο από τον Υιό, αλλά και από τον Πατέρα στέλλεται και από τον εαυτό του έρχεται· διότι η αποστολή, δηλαδή η φανέρωσις, είναι κοινό έργο Πατρός, Υιού και Πνεύματος.

Φανερόνεται δε όχι κατά την ουσία, διότι κανείς ποτέ δεν είδε ούτε απεκάλυψε την φύση του Θεού, αλλά κατά τη χάρη και τη δύναμη και την ενέργεια, η οποία είναι κοινή Πατρός, Υιού και Πνεύματος. Διότι ίδιο στο καθ' ένα από αυτά είναι η υπόστασις του και τα υποστατικώς γύρω από αυτήν παρατηρούμενα- κοινά δε αυτών δεν είναι μόνο η αφανέρωτη και υπερώνυμη και αμέθεκτη ουσία, αλλά και η χάρη και η δύναμις, η ενέργεια και η λαμπρότης, η αφθαρσία και η βασιλεία, και όλα εκείνα, διά των οποίων κοινωνεί κι' ενώνεται κατά χάρη με τους αγίους αγγέλους και ανθρώπους ο Θεός, χωρίς να εκπίπτει από το ενιαίο και την απλότητα ούτε εξ αιτίας του μεριστού και διαφόρου των υποστάσεων ούτε εξ αιτίας του μεριστού και ποικίλου και θείων δυνάμεων και ενεργειών. Έτσι πιστεύομε σ' ένα Θεό, σε μια τρισυπόστατη και παντοδύναμη θεότητα και ανακηρύσσομε αυτούς που με τέτοια πίστη ευαρέστησαν τον Θεό, ενώ αυτούς που δεν πιστεύουν με όμοιο τρόπο, αλλά ή εγκαινίασαν ιδιαίτερη αίρεση ή ακολούθησαν μέχρι τέλους τους αρχηγούς της, τους απορρίπτομε. Να γνωρίζετε δε τούτο, αδελφοί, ότι τα πονηρά πάθη και τα δυσσεβή δόγματα αλληλοεισάγονται, πραγματοποιούμενα λόγω της δικαίας εγκαταλείψεως από τον Θεό.

Ότι λοιπόν το μεγάλο πλήθος των αμαρτιών διαπράττονται δια της δυσσεβείας, μας το edίδαξε ο μέγας Παύλος γράφοντας περί των Ελλήνων «επειδή δεν εφρόντισαν να επιγνώσουν τον Θεό», «άλλ' ενώ ε γνώρισαν τον Θεό, δεν τον εδόξασαν ούτε τον εσεβάσθηκαν ως Θεό», «τους παρέδωσε ο Θεός σε νου αδόκιμο, ώστε να πράττουν τα ανεπίτρεπτα, γεμάτους κάθε αδικία, πορνεία, πλεονεξία, και τα παρόμοια». Ότι δε πάλι δια της αμαρτίας εισάγεται η δυσσεβεία, η απόδειξις παρέχεται από πολλούς που το έπαθαν αθλίως. Ο Σολομών εκείνος, αφού παρέδωσε τον εαυτό του στις σαρκικές επιθυμίες, ολίσθησε σε ειδωλολατρία. Ο Ιεροβοάμ, αφού ενικήθηκε από άκρα φιλαρχία, εθυσίασε στις χρυσές δαμάλεις. Ο προδότης Ιούδας αρρωστημένος από φιλαργυρία, περιέπεσε στη θεοκτονία.

Γι' αυτά λοιπόν, επειδή και η πίστις χωρίς έργα είναι νεκρά και ανενέργητη, και τα έργα χωρίς πίστη είναι μάταια και άχρηστα, η χάρη του Πνεύματος σήμερα στον σεπτό καιρό της νηστείας και της ενάρετης ασκήσεως συνεδύασε την ανακήρυξη των ορθοτομούντων τον λόγο της ευσεβείας και την αποκήρυξη εκείνων που δεν edιάλεξαν την ορθοδοξία, έτσι ώστε εμείς, σπυδόντας και στα δυό συνδυασμένα, και την πίστη να edιδείζομε με τα έργα και των κόπων το κέρδος να αποκτήσομε διά της πίστεως.

Όχι δε μόνο εισάγονται δι' αλληλών τα πονηρά πάθη και η δυσσεβεία, αλλά και ομοιάζουν μεταξύ τους. Και θα ειπώ λίγα προς την αγάπη σας για τους ετεροδόξους που αναφάνηκαν στην εποχή μας. Όπως ο Αδάμ, αφού έλαβε εξουσία από τον Θεό να τρώγει από κάθε δένδρο του παραδείσου, δεν αρκέσθηκε σ' όλα εκείνα, αλλά πειθόμενος στη συμβουλή του αρχεκάκου όφεως, έφαγε από το μόνο δένδρο που είχε προσταχθεί να μη το εγγίσει, έτσι συμβαίνει και με εμάς· ενώ τα υπάρχοντα στο Θεό αγαθά και οι πραγματικά αγαθοπρεπείς δωρεές προτίθενταν από αυτόν για μέθεξη στους θέλοντας, συμφώνως προς τον ειπόντα «όλα όσα είναι ο Θεός θα είναι και ο θεωμένος διά της χάριτος, χωρίς την ταυτότητα κατά την ουσία», υπάρχουν μερικοί που διδάσκουν ότι εμείς μετέχομε και της ίδιας της υπερουσίου ουσίας και ισχυρίζονται ότι μπορούν να την ονομάζουν αυθεντικώς, και μιμούμενοι τον αρχεκάκο όφι, παρερμηνεύουν και διαστρέφουν τα λόγια των αγίων, όπως εκείνος τα του Θεού. Αλλά εμείς, αφού ελάβαμε δύναμη από τον Κύριο να πατούμε επάνω σε όφεις και σκορπιούς και σε κάθε δύναμη του εχθρού, αφού συντρίψομε εύκολα κάθε μηχανή και παγίδα του, είτε κατά της ευσεβείας είτε κατά της ευσεβούς διαγωγής και φανούμε νικηταί εναντίον του σε όλα, θα επιτύχομε τους ουράνιους και άφθαρτους στεφάνους της δικαιοσύνης, μέσα στον Χριστό, τον αδέκαστο κριτή και δοτήρα των ανταμοιβών.

Σ' αυτόν πρέπει κάθε δόξα, τιμή και προσκύνησις, μαζί με τον άναρχο Πατέρα του και το πανάγιο και αγαθό και ζωοποιό Πνεύμα, τώρα και πάντοτε και στους αιώνες των αιώνων. Γένοιτο.